
Eğitim Verisi Okuryazarlığı:

— Sosyoekonomik eğitsizliklerin —
eğitime etkisi

Yaprak Sarıışık

13.08.2020

Oturum akışı

★ Genel bakış, temel kavramlar

- Veriyi kullanma amaçlarımız: Sorun tespiti, etki izleme, hesapverebilirlik, veri temelli politikalar ve hizmetler
- Çerçeve
- Nitel / nicel
- Öznel / nesnel
- Katmanlar
- Zaman
- Verinin bağlamı, hikayesi, sunumu

★ Erişim, kalite, deneyimler

★ Örnekler

★ İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde güncel çalışmalar

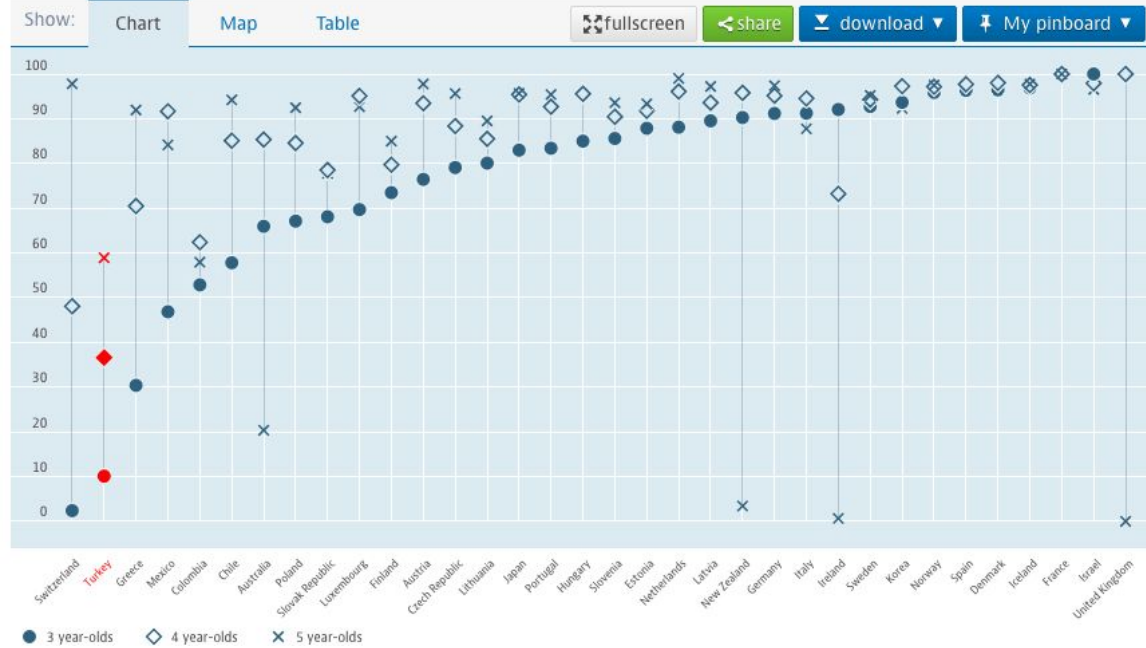
Örnekler

- ★ Erişim / kalite temel göstergeler
 - Erişim, devam, terk, özel okulların payı, çocuk işçiliği, çoklu eşitsizlikler, öğrenme çıktıları...
- ★ Erken çocukluk eğitim ve bakım hizmetlerine erişim
- ★ OECD: Erken çocuklukta öğrenme ve iyi olma hali
- ★ Çocuğun iyi olma hali
 - Öğretmenler, fiziksel imkanlar, ilişkiler, sosyal imkanlar...
- ★ Tematik / dönemsel çalışmalar: Mevsimlik tarım, pandemide çocuklar
- ★ TEGV Mezunlar Araştırması, Young Lives
- ★ Uzun Hikaye ve görsel hikayeler
- ★ İBB örnekler

Erken çocukluk eğitim ve bakım hizmetlerine erişim

Enrolment rate in early childhood education 3 year-olds / 4 year-olds / 5 year-olds, % in same age group, 2017 or latest available

Source: Education Database: Enrolment by age

Kaynak: data.oecd.org

Rapor No : 98884-TR

Türkiye'de Çocuk Bakım Hizmetlerinde Arz ve Talep Durumu

Bir Karma Yöntem Çalışması

Eylül 2015

TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK BAKIMI VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİME KATILIM

Bilgi Notu

EĞİTİM
REFORMU
GİRİŞİMİ

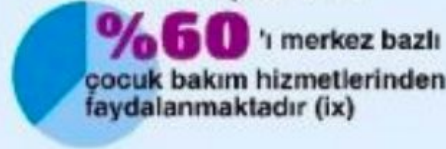
ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI

Ekonomik olarak dezavantajlı gruplardan gelen çocukların mevcut maliyetlerle özel çocuk bakım merkezlerine ulaşma ihtimali düşüktür

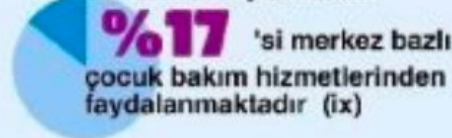
Özel sektör bakım hizmeti sunucularının aylık medyan ücreti kamu hizmet sunucularınıninkinin iki katının üzerindedir (viii)

En yüksek onluk gelir dilimindeki çocukların

En düşük onluk gelir dilimindeki çocukların

Hizmet sağlayıcıların **%2** 'den azı daha düşük gelirli ailelerin çocuklarına öncelikli yer vermektedir(x)

Öğrencilerin sadece **%4** 'ü bakım merkezlerinden ücretsiz yararlanmaktadır (x)

Hizmet sağlayıcıların **%92** 'si ancak devlet sübvansiyonu verildiği takdirde daha fazla ihtiyaç sahibi çocuğu kabul edebileceklerini belirtmiştir (x)

- **Türkiye’de okul öncesi eğitime katılım çocuğun yaşı büyüdükçe ve hane halkının varlık seviyesi yükseldikçe artıyor.** 3-5 yaş okullulaşma oranı Türkiye genelinde düşük olmasına rağmen, bu oran yoksullar arasında daha düşük. En yoksul %20’lik dilimden gelen 3 yaşındaki çocukların okul öncesi eğitime katılım oranı %2, 4 yaşta ise %17. 5 yaşta okul öncesi ve ilkokula toplam katılma oranı %69. En zengin %20’lik dilimdeki çocukların 3 yaş okul öncesine katılım oranı %33, 4 yaşta %71. 5 yaşta okul öncesi ve ilkokula katılma oranı %92.

- **Varlıklı ailelerin ve eğitilmiş annelerin 5 yaşındaki çocukları okul öncesi kurumuna devam ederken en yoksul kesimin çocuklarının doğrudan ilkokula kayıt olma olasılığı çok daha yüksek.** 5 yaş için var olan okul öncesi ve ilkokul seçeneklerine olan talepte sosyoekonomik statüler arası görülen farklılık, sosyal eşitsizliğin bu erken yaş itibarıyla yerleşmesine neden olurken sosyoekonomik statünün, yerleşim yeri, etnik ve kültürel farklılıklar, cinsiyet gibi etkenlerin önüne geçerek okul öncesi eğitime katılımı en çok etkileyen faktör olarak öne çıktığı görülüyor.

Erken çocuklukta öğrenme ve iyi olma hali

OECD - [International Early Learning and Child Wellbeing Study 2020](#)

- 7.000 çocuk
- İngiltere, Estonya, ABD
- Erken okuryazarlık ve matematik okuryazarlığı
- Özdüzenleme
- Sosyal duygusal beceriler

Erken çocuklukta öğrenme ve iyi olma hali

Sosyoekonomik olarak daha avantajlı kesimlerdeki çocukların tüm alanlardaki becerileri daha gelişmiş:

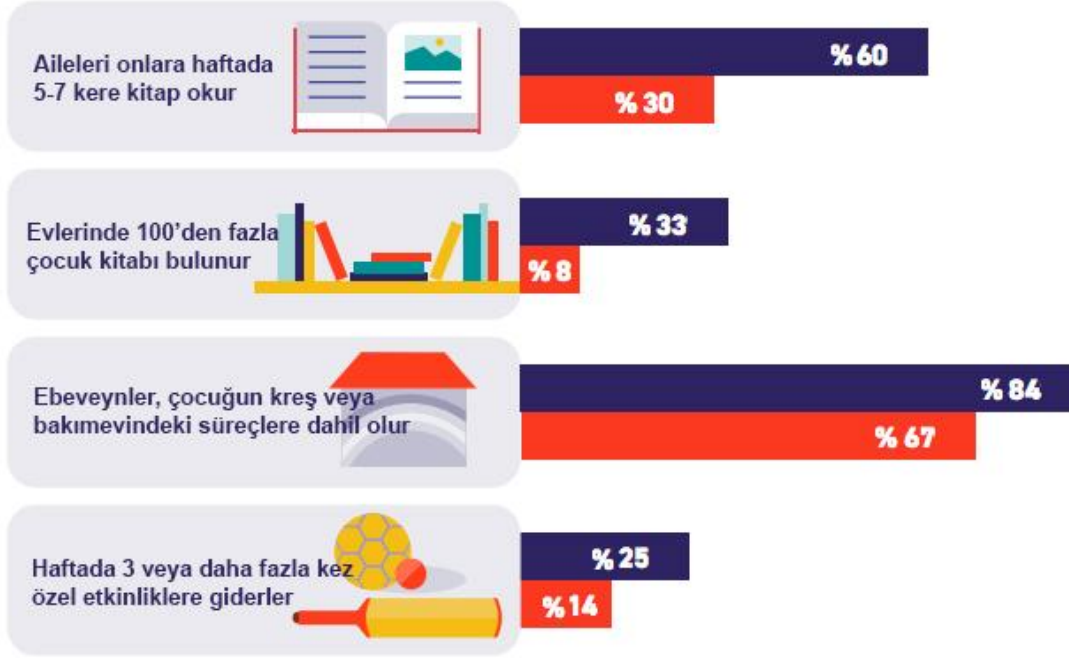
- Erken okuryazarlık/matematik okuryazarlığı becerileri
- Özdüzenleme/bellek
- Başkalarının duygularını tespit edebilme
- Olumlu sosyal davranışlar
- Güven

+ Davranışsal sorunlar ve öğrenme güçlükleri daha az.

Kaynak: [OECD, 2020](#)

AVANTAJLI AİLELERİN ÇOCUKLARI, GENELLİKLE DAHA FAZLA ÖĞRENME FIRSATINA SAHİP OLUYOR

■ Avantajlı ailelerin çocukları (%)
■ Dezavantajlı ailelerin çocukları (%)

Erken çocuklukta öğrenme ve iyi olma hali

Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı aileler:

- Çocuklarına her gün kitap okurlarsa,
- Çocuklarının yuva, bakım evi veya kreşlerindeki süreçlere dahil olurlarsa,
- Evlerinde çocuk kitapları bulundurlarsa

çocukların becerileri önemli ölçüde gelişiyor; akranlarından geri kalmıyorlar.

Sosyoekonomik durum, erken çocukluk eğitimi & bakımı hizmetlerinden yararlanmada, bu dönemde spor, sanat vb. etkinliklere katılmada belirleyici.

Kaynak: [OECD, 2020](#)

OECD - PISA verileri

- Performansı etkileyen etkenler
- **Türkiye 2018: En düşük ve en yüksek sosyoekonomik dilimlerde okuma skoru 76 puan fark ediyor**
- Yaklaşık 2 okul yılı fark

Kaynak: [Education GPS](#) (PISA verileri ve daha fazlası)

Çocuğun iyi olma hali

- Çocuğun yaşam kalitesi ve memnuniyeti
- Sağlık, maddi durum, eğitim, katılım, ev, çevre koşulları, ilişkiler
- Nesnel göstergeler + öznel deneyimler
- Göstergeler: Türkiye’de çocukların gözünden çocuğun iyi olma hali alanlarının ve göstergelerinin tanımlanması ve değerlendirilmesi ([UNICEF, 2014](#))
- Children’s Worlds: Uluslararası Çocuğun İyi Olma Hali Araştırması ([ISCWeB](#))
 - [Türkiye ülke raporu](#), 2019
 - [35 ülkenin katılımıyla son karşılaştırmalı rapor](#), 2020
- Çocukların Gözünden Okulda Yaşam ([ERG & TEGV, 2016](#))
 - 4+4+4 sonrası okulda yaşam
 - Fiziksel koşullar, ikili öğretimin etkileri, yemek/kantin, seçmeli dersler, öğretmenler, güven ortamı ve olumlu ilişkiler, şiddet, eğitim ve gelecek algısı

Tablo 2: EC-Avrupa Komisyonu 2008: Report on Child Poverty and Child Well-Being in the European Union, 2008.

Maddi Durum	Sağlık	Eğitim	Ev ve Çevre Koşulları	Risk	Öznel İyi Olma Hali
A tipi göstergeler Gelir yoksulluğu <ul style="list-style-type: none"> Çocuk yoksulluğu Çocuklar için görece yoksulluk risk uçurumu Kalıcı çocuk yoksulluk riski Çalışan hanehalkı çocuk yoksulluğu % Çocuklar için kalıcı yoksulluk riski % İş <ul style="list-style-type: none"> İşsiz hanelerde yaşayan çocuk % Ebeveynliğe iş sahibi olmanın etkisi B tipi göstergeler Maddi yoksunluk <ul style="list-style-type: none"> Temel ihtiyaçların yoksunluğu Bir haftalık tatil yapamayan çocuk % Eğitim ve kültürel aktivite yoksunluğu C tipi göstergeler Çocuk bakımı <ul style="list-style-type: none"> Çocuk bakımı İhtiyaçları karşılayabilme Çocuk Gelir Yoksulluğu <ul style="list-style-type: none"> Mutlak yoksullukta çocuk sayısı Çocuklar arası yoksulluk riski 	A tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Doğumda yaşam beklentisi B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Bebek ölümleri Düşük doğum kilosu Beden kitle endeksi Sağlık bakımına ulaşım Yaralanma oranı İntihar oranı Her gün kahvaltı/protein alımı C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Düşük doğum kilosu 6 hafta emzirme oranı Aşılama Diş sorunları Fiziksel aktivite Sebze/meyve alımı Aşırı kilo Duygusal sağlık Kronik hasta Bulaşıcı hastalık Okulda kaza 	A tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Okulu erken terk edenler PISA okuma puanı PISA matematik puanı PISA fen puanı B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Öğrenci/ öğretmen oranı Okul sonrası ulaşılabilir çocuk bakımı Okulda bilgisayar / internet kullanımı C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Ortaöğretim başarısızlık oranı En avantajlı % 25 ile en dezavantajlı % 25 arası okuma becerisi farkı Zorunlu eğitimi bitirme notu % Ortaöğretimi tamamlama Okul öncesi eğitim merkezi % Okulda ve okul dışında bilgisayar / internet kullanımı 15-19 yaş arası okumayan – çalışmayan genç oranı Okulda sağlık hizmeti Okulda yemek hizmeti 	Ev Koşulları B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Evin konforu Evin eksikleri Evin sağladığı alan C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Kalabalık evlerde yaşayan çocuk oranı Kendi odasına sahip 0-18 yaş çocuk oranı Standartların altında yaşayan çocuk oranı Çevre Koşulları B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Yerel çevre koşulları bağlamında Maddi yoksunluk (EU-SILC) C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Çevredeki oyun alanlarından memnun olan 0-5 yaş grubu çocukların ebeveynlerin % İyi eğlence imkânlarına sahip gençlerin % 6 yaş grubu çocuklardan olmadığı için okul öncesine devam etmeyenlerin % Ev içi/ev dışı temiz hava, çevre toksinleri Yaşanan çevrenin iklimi 	B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Okuldan kaçma Ergen hamilelik C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Şiddete maruz kalmak Riskli davranmak Ergen hamileliği Yüksek alkol tüketimi 11-15 yaş arası sigara içen çocuk oranı Hamile iken sigara içen oranı Madde kullanımı oranı Madde sunulan çocuk oranı Suçla ilişkilendirilmiş 15 yaş çocuk oranı 10-24 yaş arası intihar, kendine zarar verme oranı 10-18 yaş arası öğretmen ya da başka çocuklar tarafından dövülen/kötü muamele gören çocuk oranı 	Sosyal katılım ve aile ortamı B tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Ayda 1'den az aile bireyleri ile görüşen çocukların oranı Aile ve arkadaşların uzak olması 3'ten az arkadaşı olan çocukların oranı Çocukların sosyal katılımı Müfredat dışı faaliyetlere erişim C tipi göstergeler <ul style="list-style-type: none"> Okul çağında serbest zamanlı, kültürel ve eğitici faaliyetlere katılma oranı Ailenin dağılması Okulda iyi olma hali Evde iyi olma hali Okulda kendini güvende hisseden çocukların oranı Ders ortamını tatmin edici bulan çocukların oranı

► Maddi Durum

MADDİ DURUM	Çocuklar		Aile		Mahalle/Şehir/Ülke
	Öznel	Nesnel	Öznel	Nesnel	Nesnel
Soru formu: Ayakkabıları/kıyafetleri eski olması	X			X	
Arkadaşları gibi tatile ve gezmeye gidememesi	X			X	
Düzenli harçlık almaması	X	X		X	
Okul dışında bir yerde de çalışması		X		X	
İyi ısınan ve sağlam bir evde yaşaması			X	X	X
İstedığı zaman kullandığı bir bilgisayarı ve interneti olması			X	X	X
Evinde ders çalıştığı bir odası ve masası olması			X	X	X
Kendine ait bir yatağı olması			X	X	X
Ailesinin okul masraflarını rahatça karşılaması		X		X	
Annesinin-babasının düzenli bir işte çalışması			X	X	X
Ailesinin istediği bir hobi yapması için imkan tanınması		X			X
Odak: Sosyalleşme (Arkadaşlarla dışarıya çıkabilmesi)	X	X		X	
Doğumgünlerini kutlayabilmesi	X			X	
Ailesinin yardıma ihtiyacı olması	X		X	X	
Uzmanlar: Ailesinin oyuncaklara para harcaması				X	
Çocuk yoksulluğu oranı					X
Ailesinin sosyal yardım alma ihtiyacı				X	X

► Eğitim

Eğitim	Çocuklar		Aile		Mahalle/Şehir/Ülke
	Öznel	Nesnel	Öznel	Nesnel	Nesnel
Soru formu: Notlarının yüksek olması	X	X		X	
Öğretmenin ayrımcılık yapmaması	X		X		
Düzenli olarak okula gidebilmesi		X		X	
İyi bir rehber öğretmeni olması	X		X		
Okulda spor yapabileceği alanlar olması		X			X
Okulunun temiz ve büyük bir bahçesi olması	X	X			X
Sınıfların kalabalık olmaması	X	X			X
Ödak: Okulda karar alma süreci	X	X			X
Sınav endişesi bulunması	X		X		
Öğretmenlerin tavrı (ilgi, sabır, sakinlik, şiddet içermeme, hakaret içermeme, bağırma)	X				

Eğitim	Çocuklar	
	Öznel	Nesnel
Notlarının yüksek olması	Notlar ile ilgili algı	Not
Öğretmenin ayrımcılık yapmaması	Öğretmeni ile ilgili algı	
Düzenli olarak okula gidebilmesi		Katılım
İyi bir rehber öğretmeni olması	Rehber öğretmen ile ilgili algı	
Okulda spor yapabileceği alanlar olması	Okul imkanları ile ilgili algı	Okul imkanları
Okulunun temiz ve büyük bir bahçesi olması	Okul imkanları ile ilgili algı	Okul imkanları
Sınıfların kalabalık olmaması	Sınıf boyutu	Sınıf boyutu
Okulda karar alma sürecine katılması	Karar alma süreciyle ilgili algı	
Sınav endişesi bulunması	Sınav endişesi	
Öğretmenlerin tavrı (ilgi, sabır, sakinlik, şiddet içermeme, hakaret içermeme, bağırma)	Öğretmenlerin tavrı ile ilgili algı	

Eğitim	Aile	
	Öznel	Nesnel
Notlarının yüksek olması		Not
Düzenli olarak okula gidebilmesi		Katılım
Sınav endişesi bulunması	Çocukların endişesiyle ilgili algı	

Eğitim	Mahalle/Şehir/Ülke	
	Nesnel	
Düzenli olarak okula gidebilmesi	Ortalama katılım	
Okulda spor yapabileceği alanlar olması	Okul imkanları	
Okulunun temiz ve büyük bir bahçesi olması	Okul imkanları	
Sınıfların kalabalık olmaması	Ortalama bir sınıf boyutu	

► İlişkiler

Aile ilişkileri	Çocuklar		Aile		Mahalle/Şehir/Ülke
	Öznel	Nesnel	Öznel	Nesnel	Nesnel
Soru formu: Ailede sıkıntılarını paylaşabildiği birisi olması	X		X		
Annesiyle-babasıyla beraber vakit geçirmesi	X	X	X	X	
Aile içerisinde kavga ve dayak olmaması	X		X		X
Odak: Ailede karar alma sürecine katılması	X				
Ailede sözüne önem verilmesi	X				
Annenin-babanın ilgisizliği	X				
Annenin-babanın çocuğu başka çocuklarla karşılaştırması	X				
Uzmanlar: Aile yapısı				X	X
Ailede çocuk bakımı				X	

**ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN
OKULDA YAŞAM
ARAŞTIRMA RAPORU**

ERG EĞİTİM
REFORMU
GİRİŞİMİ

**EŞİTSİZ BİR TOPLUMDA
ÇOCUKLUK**

PINAR UYAN SEMERCİ
SERRA MÜDERRİSOĞLU
ABDULLAH KARATAY
BAŞAK EKİM AKKAN
ZEYNEP KILIÇ
BURCU OY
ŞAYLAN URAN

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Children's Worlds National Report

Turkey

Principal Investigator:

Serra Mderrisoğlu, Ph.D.

Boğaziği University, Department of Psychology

Researchers:

Abdullah Karatay, Ph.D.

skdar University, Department of Social Work

Pınar Uyan-Semerci, Ph.D.

Istanbul Bilgi University, Department of International Relations

Başak Ekim-Akkan, M.S.

Boğaziği University, Social Policy Forum

CHILDREN'S WORLDS REPORT 2020

CHILDREN'S VIEWS ON THEIR LIVES AND WELL-BEING IN 35 COUNTRIES:
A REPORT ON THE CHILDREN'S WORLDS SURVEY, 2016-19

Tematik / dönemsel alışmalar

Covid-19 sürecinde
**İSTANBUL'UN
FARKLI
YERLEŐİMLERİNDE
ÇOCUKLARIN
HAKLARINA ERİŐİMİ
ARAŞTIRMASI:**

Sulukle Gönüllüleri Derneği, Tarlabası Toplum Merkezi,
Small Projects Istanbul, Başak Kültür ve Sanat Vakfı, [2020](#)

[Kalkınma Atölyesi, 2012](#)

Araştırmaya katılan 27 çocuktan 23'i okul sistemine dahil olan çocuklardır. Görüşülen ğrencilerin 9'u ilkokulda, 9'u ortaokulda ve 5'i lisededir. Görüşmelerde "EBA'ya erişebiliyor musun?" sorusu sorulduğunda 23 çocuktan 6'sı erişebildiğini, 10'nu arada sırada erişebildiğini, 7'si hiç erişemediğini belirtmiştir. EBA'yı hiç kullanamadığını belirten çocuklar televizyon veya bilgisayar gibi araçlara sahip olmamaktan, televizyonda EBA'yı bulamadıklarından, EBA için gerekli şifreyi bilmediklerinden bahsetmişlerdir:

"EBA TV'yi ayarlayamadık, takip edemiyorum sırf o yüzden. Hiçbir eğitim programına katılmadım. Öğretmenler bu konuda beni bilgilendirmedi." (12 yaş, oğlan)

"şifrem var aslında ama alışmıyor. Öğretmene yazdım ondan da cevap gelmeyince kendim çalışmaya başladım." (14 yaş, kız)

"Bilgisayar alışmıyor, hep takılıyor, o yüzden kaçırıyorum ama kitap okuyorum ben de. Bir tane okudum ama sevmedim." (9 yaş, kız)

EĞİTİME ERİŞİM

Çocukların
sadece %32'si
EBA'ya her zaman
erişebildiğini ifade etmiştir.

EBA'ya hiç erişemeyenlerin oranı ise
%27 dir.

Takip edebiliyorum ama keşke biraz daha yavaş olsa.
Bazen yazamıyorum anlatılanları. Güzel anlatılıyor bence.

11 yaş

EBA'da verilen derslerin
hızlı geçtiğini ya da derslerden
sıkıldığını paylaşan
çocukların oranı **%18**

Bence (okuldaki) dersler daha eğlenceliydi
çünkü hocalar sıkılmayalım diye
şaka falan yapıyorlardı, bazen
arkadaşlarıyla sohbet edebiliyordum
derslerde. Ama EBA olunca...

11 yaş

11 yaş

Eskiden keşke tatil olsa diyordum
şimdi keşke okul olsa diyorum.

Çocukların **%16'sı**
EBA'ya teknik sebeplerle
(televizyon ya da
şifre bulunmaması,
sistemin dolu olması,
kanalı ayarlamama)
erişemediğini ifade etmiştir.

Televizyona kurduk ama takip edemiyordum...
Bir de benim şifremle ilgili bir sorun çıktı. Öğretmenimden istedim.
Verdiler ama sonra o gün girmeyince hemen ertesi gün tekrar değişti şifre.
Giremiyorum. O yüzden M. K. diye bir yerden takip ediyorum.
LGS var bu sene. Yeterli değil bunlar.

13 yaş

7 yaş

Takip edemiyordum (EBA'yı), televizyonumuz göstermiyor,
internetimiz de yok.

TEGV Mezunlar Araştırması

TEGV grubu (108 kişi): 20 farklı ilde 1990-1992 doğumlu; 2002-2005 yılları arasında TEGV'e ilk defa gelmiş, 8-96 hafta TEGV etkinliklerine katılmış olan bireyler

Kontrol grubu (1200 kişi): Aynı illerde, 1990-1992 doğumlu; etkinlik noktasının bulunduğu semtlere benzer sosyo-ekonomik özellikteki TEGV etkinlik noktası bulunmayan semtlerden rastgele yöntemle seçilen bireyler

Yarı deneysel, eğilim skoru eşleştirme yöntemi (*propensity score matching*)

13 ilden 80 katılımcı bire bir eşleşti

Örneğın; 24 yaşında, TEGV öncesinde ilkokulda sınıf tekrarı yapmış, 3 kardeşi olan, anne-babası lise mezunu olan Ayşe ile 24 yaşında, ilkokulda sınıf tekrarı yapmış, anne-babası lise mezunu olan TEGV'e gelmemiş olan Dilan, sonuç değişkenleri ağıısından karşılaştırılıyor.

TEGV'den 10 yıl sonra: Eğitim, sosyoekonomik durum ve sivil topluma katılım

Eğitim, ekonomik durum ve STK katılımı ile ilgili değişkenler	Skala	Kontrol grubu ortalaması	TEGV grubu ortalaması
Eğitim düzeyi **	1-5	4.51	4.84
Lise mezuniyet ortalaması	0-5	2.80	2.91
Gelir düzeyi	1-5	3.13	3.20
Kitap okuma sıklığı *	1-5	3.50	3.94
STK'da gönüllü çalışma *	0/1	% 6.6	% 17.1

** p<.01 ve * p<.05 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı fark.

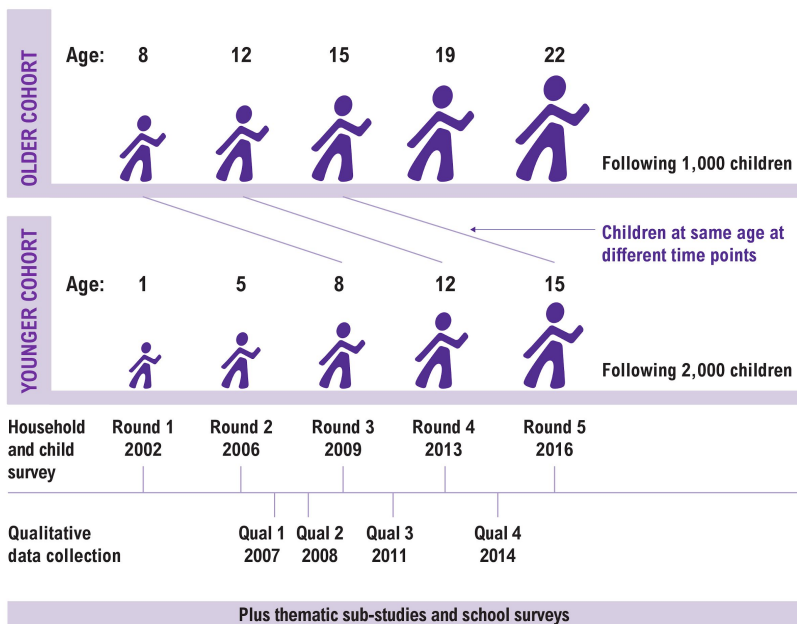
TEGV'den 10 yıl sonra: Sosyal ilişkiler, özgüven, özyeterlik, hayat tatmini

Psikolojik değişkenler	Skala	Kontrol grubu ortalaması	TEGV grubu ortalaması
Özgüven **	1-5	3.22	3.51
Özyeterlik **	1-5	3.72	4.05
Hayat tatmini **	1-7	4.35	5.06
Kişilerarası ilişki kabiliyeti **	1-5	3.55	3.82
Sürekli eğitime karşı tutum **	1-5	3.72	4.24

** p<.01 ve * p<.05 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı fark.

Young Lives

Young Lives longitudinal data collected in 4 countries:
Ethiopia, India (Andhra Pradesh and Telangana), Peru, Vietnam

Kaynak: younglives.org.uk

Paul Dorman and Martin Woodhead
February 2015

How Inequalities Develop through Childhood

Life Course Evidence from the
Young Lives Cohort Study

Office of Research – Innocenti
Discussion Paper
Perspectives on Equity

“Uzun Hikaye”

Uzun Hikâye | Ayşe ve Elif Arasındaki Uçurum

28 Mayıs 2019

Blog, Duyurular, Genel

7

Umay Aktaş Salman
ERG Araştırmacısı

“Türkiye’de hanehalklarının eğitim harcamaları arasında uçurum var. Yoksul ve zengin kesimin eğitim harcamaları arasındaki fark 23 kat. Bu farkta eğitimdeki eşitsizlikler de eklenince çocuklar arasındaki öğrenme uçurumu artıyor. Velilerin eğitime ayırdığı bütçeyi, okullar arasındaki farkı ve eğitimde fırsat eşitliğinin önemini farklı sosyoekonomik gruplardan ebeveynlerin deneyimleriyle anlatıyoruz.”

Ayşe, 4.sınıfa gidiyor. Asgari ücretle geçinen bir ailenin üç çocuğunun en büyüğü. Yoksul bir mahalledeki, imkânları kısıtlı, ikili eğitim veren bir okula gidiyor. Okulda yemekhane, spor salonu yok, bilgisayar laboratuvarı yetersiz. Ayşe’nin okul malzemeleri eksik. Silgisini bile iki yıl kullanıyor. Çünkü yenisini alabilecek bir bütçeleri yok. Evde, eğitimini, gelişimini destekleyecek hiçbir kitabı, materyali yok.

Elif 3. sınıfa gidiyor, kardeşi Ahmet ise 2. sınıfta. Kayıt sırasında yüksek bağışlar verilip, şartları velilerin desteğiyle de iyileştirilen bir devlet okulunda okuyorlar. Fiziksel şartları çok daha iyi, sınıf mevcutları daha az olan bir okulda tam gün eğitim alıyorlar. Yemekhanede yemeklerini yiyor, okulun sosyal ve sportif faaliyetlerine katılıyorlar.

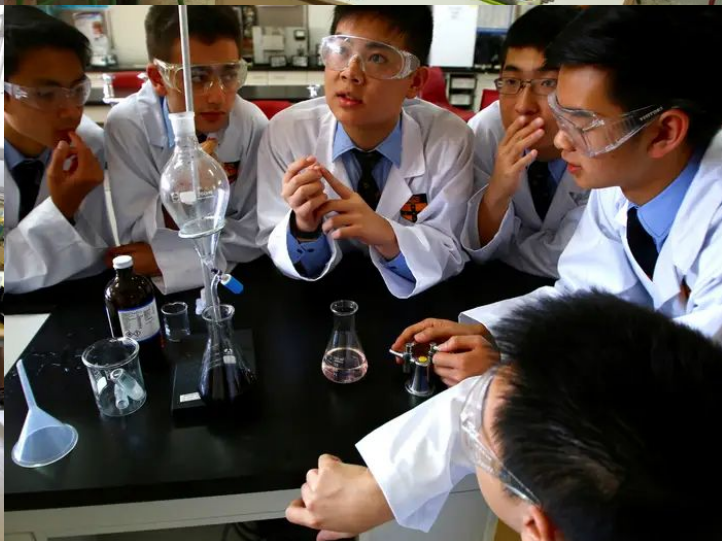
Kaynak: egitimreformugirisimi.org/uzun-hikaye-ayse-ve-elif-arasindaki-ucurum/

Görsel hikayeler

- Dünya çocuklarının kahvaltıları - [New York Times, 2014](#)
- Çocuklar nerede uyuyor? - [James Mollison, 2010](#)
- Dünyadan okul ve sınıf manzaraları - [Reuters, 2015](#)

İBB'de güncel çalışmalar

- İstanbul İstatistik Ofisi
 - Beyaz Masa verileri, sosyal yardım başvuru verileri
- İstanbul Planlama Ajansı
 - Karar alma süreçlerinde kullanılan göstergeler, veriler, veri haritalama çalışmaları
 - Mahalle evleri, parklar ve oyun alanları, ebeveyn rehberliği hizmeti, Yuvamız İstanbul
- [Kent 95](#): Veriye dayalı politika aracı

İstanbul İstatistik Ofisi

Çocuk Yoksulluğu Araştırması - Aralık 2019

Hane geliri < 3000 TL, 0-15 yaşında çocuk olan 815 hane

% 47 çocuklarına kitap alamıyor

% 89 okul dışında yabancı dil kursu, spor, sanat vb. etkinliğe katılmıyor

% 4 ücret getiren bir işte çalışıyor

5 yaş altı çocukların % 2'si anaokulu, kreş veya gündüz bakımevine gidiyor

İstanbul İstatistik Ofisi

Kent Yoksulluğu Araştırması - Nisan 2020

Hane geliri < 2500 TL, sosyal yardım başvurusu yapan aileler

Hanelerin % 30'unda 4, % 28'inde 5+ kişi yaşıyor

% 20'si 3, % 12'si 4+ çocuklu

% 7'sinde çocuk işçi var

Mahalle Evi İhtiyaç Analizi Kriterleri

Nüfus

Kadın

Okula Giden Çocuk

Mahalle Yaş
Kırılımına Bağlı
Gençlik Oranı

Yoksulluk

Kişi Başına Düşen
Ortalama Gelir

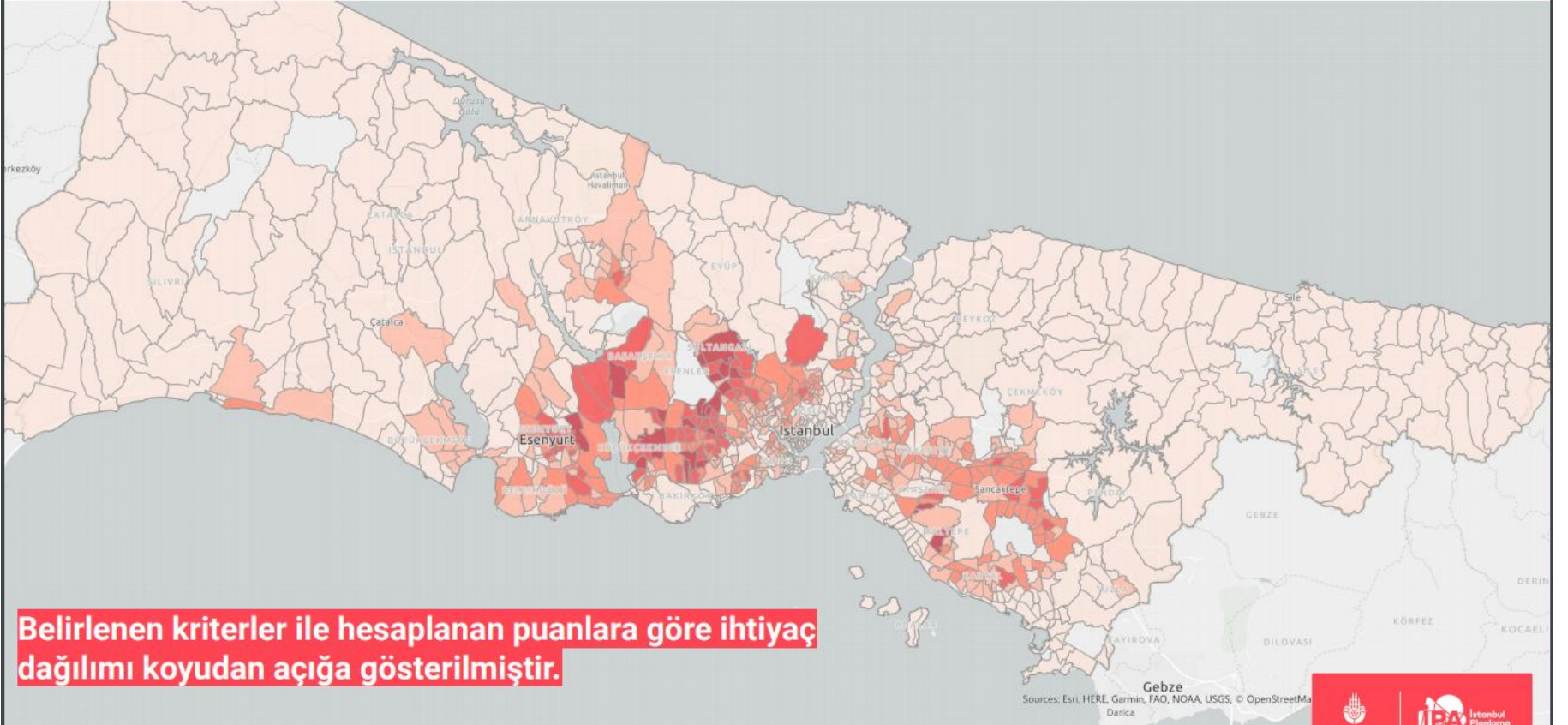

Varlık Sahipliği

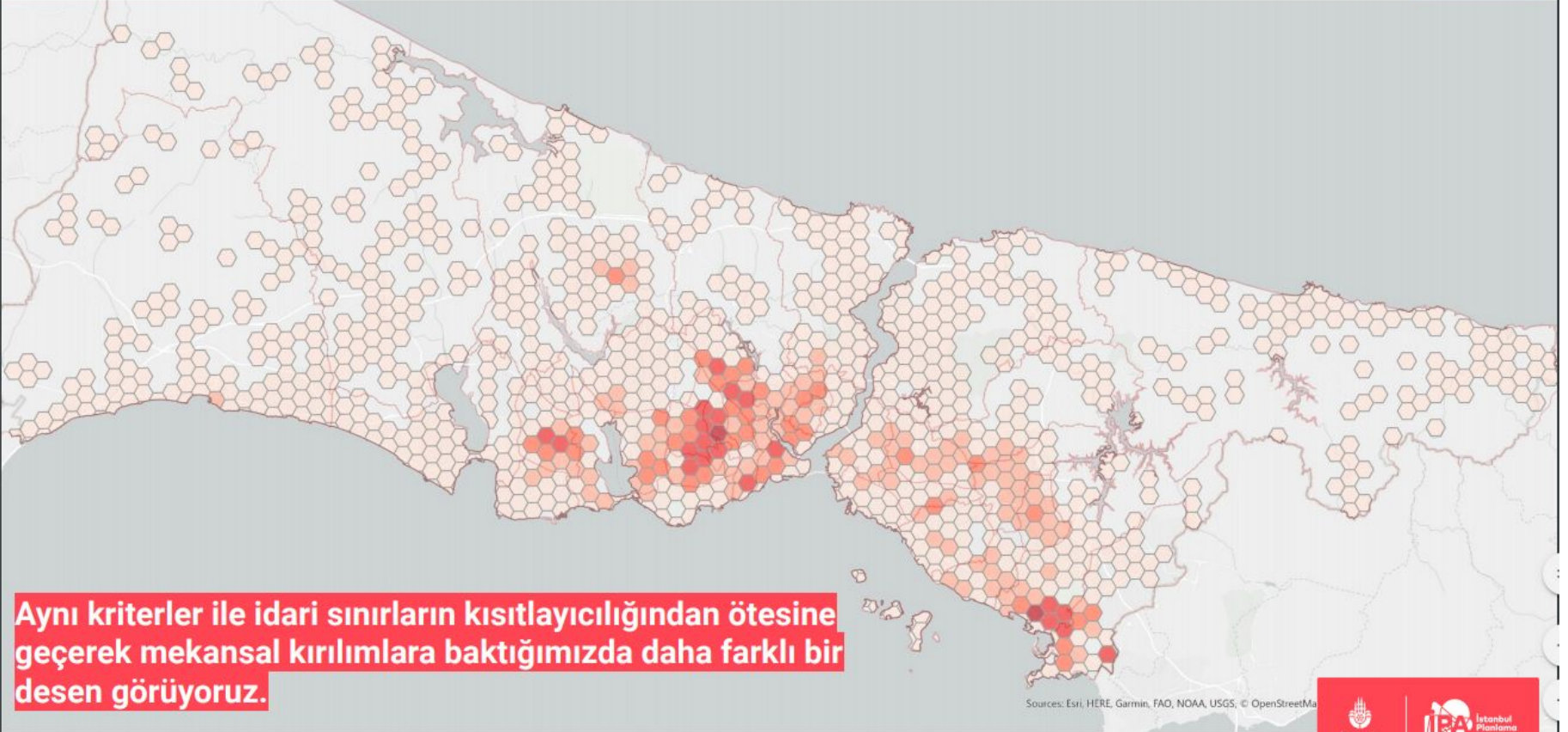

Tesis Varlığı

Mahalle Bazında İhtiyaç Puanı Dağılımı

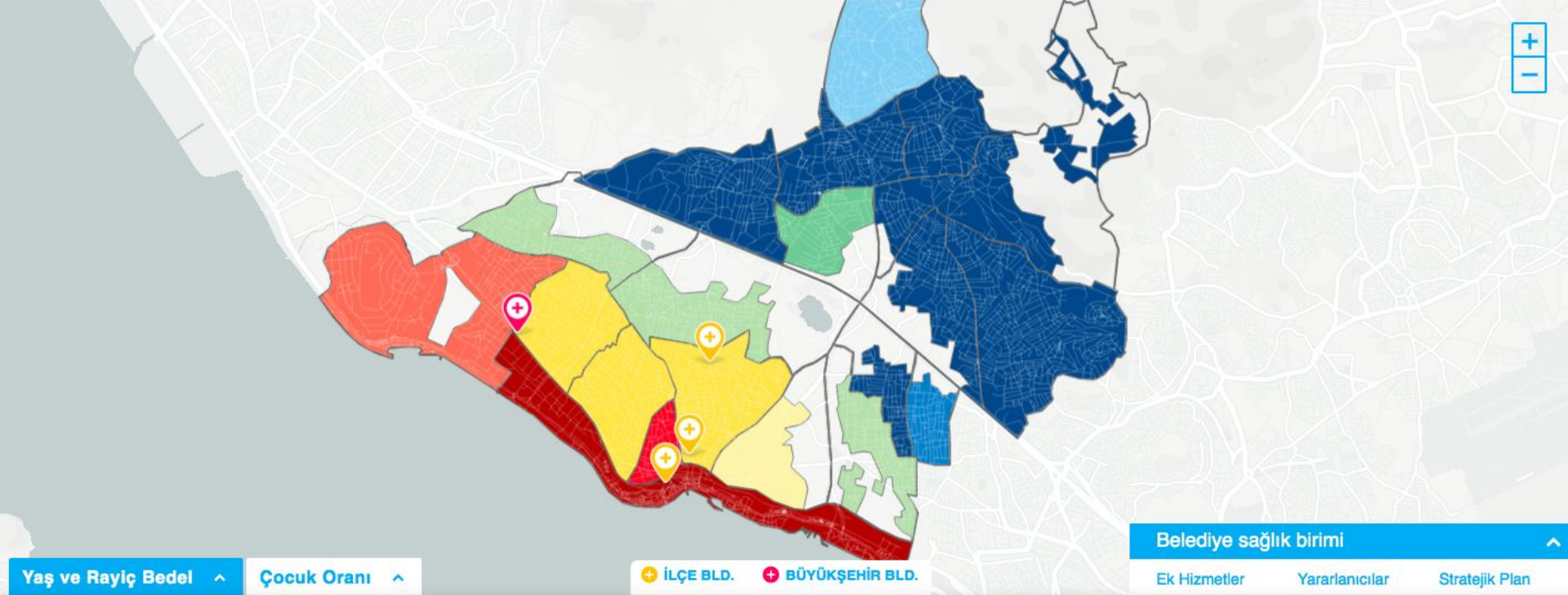

Altıgen Bazında İhtiyaç Puanı Dağılımı

Aynı kriterler ile idari sınırların kısıtlayıcılığından ötesine geçerek mekansal kırımlara baktığımızda daha farklı bir desen görüyoruz.

Sources: Esri, HERE, Garmin, FAO, NOAA, USGS, © OpenStreetMap contributors

İSTANBUL
KARTAL

Yaş ve Rayiç Bedel
2018
Belediye sağlık birimi

Alt 577-937 TL/m²

- Çocuk (0-4) (5-9) Genç (10-19) Erişkin (20-39)
- Çocuk (0-4) (5-9) Genç (10-19) Erişkin (20-29) (45-49)
- Çocuk (0-4) (5-9) Erişkin (30-44) Yaşlı (55-65+)

Orta 993-1283 TL/m²

- Çocuk (0-4) (5-9) Genç (10-19) Erişkin (20-39)
- Çocuk (0-4) (5-9) Genç (10-19) Erişkin (20-29) (45-49)
- Genç (10-14) Erişkin (40-54) Yaşlı (55-65+)
- Erişkin (35-54) Yaşlı (55-65+)

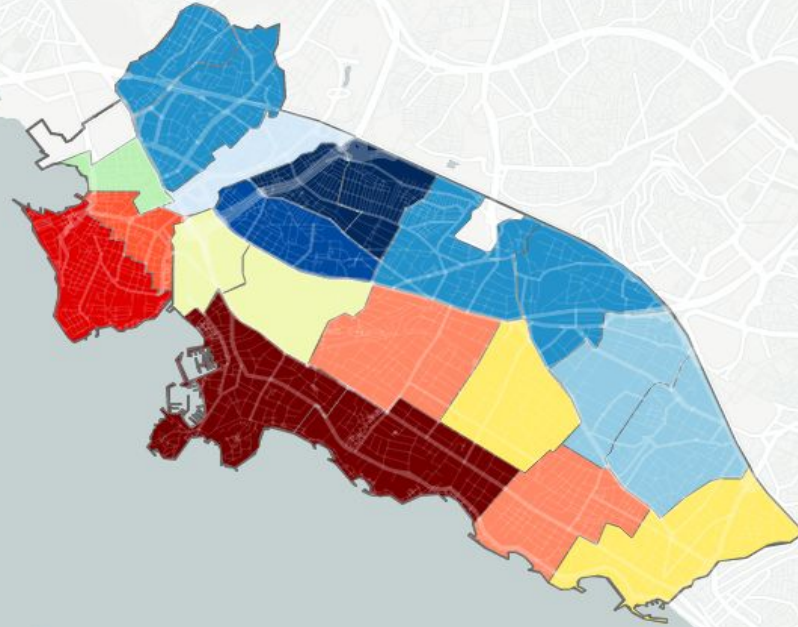
Üst 1413-1512 TL/m²

- Genç (15-19) Erişkin (20-24) (50-54) Yaşlı (55-65+)
- Erişkin (35-54) Yaşlı (55-65+)

Üst + 2073 TL/m²

- Erişkin (35-54) Yaşlı (55-65+)

Istanbul

Yaş ve Rayiç Bedel ^

Çocuk Oranı ^

İSTANBUL
KADIKÖYYaş ve Rayiç Bedel
2018Alt - 1290-2045 TL/m²

Çocuk (0-4) (5-9) Genç
(10-19) Erişkin (20-34) (40-54)
Genç (15-19) Erişkin (20-39)

Alt 2664-4010 TL/m²

Çocuk (0-4) (5-9) Genç
(10-19) Erişkin (20-49) Yaşlı
(55-64)
Çocuk (0-4) (5-9) Genç
(10-14) Erişkin (35-49) Yaşlı
(55-64)
Genç (15-19) Erişkin (20-39)

Orta 4593-5094 TL/m²

Genç (15-19) Erişkin (20-39)
Erişkin (30-54) Yaşlı (55-65+)
Erişkin (50-54) Yaşlı (55-65+)

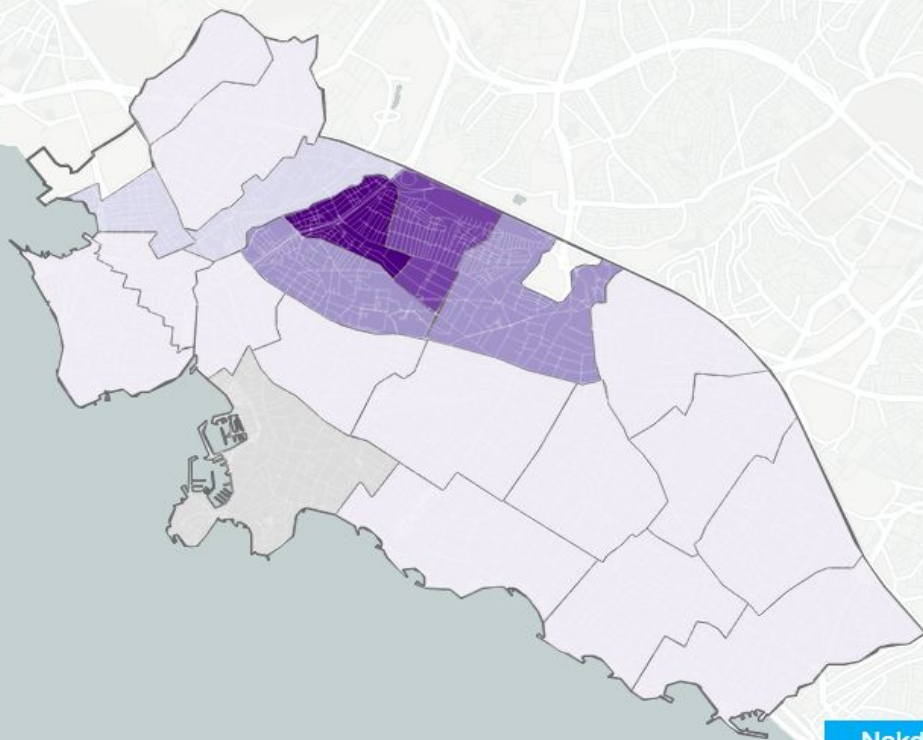
Üst 5729-6164 TL/m²

Erişkin (50-54) Yaşlı (55-65+)

Üst + 6891-6956 TL/m²

Genç (15-19) Erişkin (20-39)
Erişkin (30-54) Yaşlı (55-65+)
Erişkin (50-54) Yaşlı (55-65+)

İstanbul

Nakdi Yardım

Bütçe

Yararlanıcılar

Stratejik Plan

Yaş ve Rayiç Bedel

Çocuk Oranı

İSTANBUL
KADIKÖY

Nakdi Yardım

NAKİ YARDIM YARDIMININ MAHALLERE GÖRE DAĞILIMLARI (%)

0.18 - 2.32 7.86 - 8.21 10.89 - 13.39 18.21 27.68

Teşekkürler!

yaprak.ibb@gmail.com